

הכנה לקבלת התורה - לפרשת במדבר

פרשת במדבר פותחת במילים "וַיְדַבֵּר ה' אֶל מֹשֶׁה בְּמִדְבַר סִינַי בְּאֶהָל מוֹעֵד" (א, א). חז"ל מבארים מדוע ניתנה התורה במדבר סיני, וכך כתוב במדרש: "למה 'במדבר סיני'? מכאן שנו חכמים: בג' דברים ניתנה התורה: באש, ובמים, ובמדבר. **באש מניין?** (שמות יט, יח) 'והר סיני עשן כולו...'. **ובמים מניין?** שנאמר (שופטים ה, ד) 'גם שמים נטפו, גם עבים נטפו מים'. **ובמדבר מניין?** 'וידבר ה' אל משה במדבר סיני'. ולמה ניתנה בג' דברים הללו? אלא מה אלו חנינם לכל באי העולם, כך דברי תורה חנינם הם" (מדרש רבה א, ז).

תשתיות לקבלת התורה

ה'כתב סופר' מבאר שחז"ל נקטו בשלושה יסודות: אש, מים ומדבר, המהווים תשתית נחוצה לקבל את התורה ולהידבק בה.

מים - חז"ל אומרים: "למה נמשלו דברי תורה למים? מה מים יורדים ממקום גבוה למקום נמוך, כך דברי תורה מניחים למי שדעתו גבוהה עליו והולכים למי שדעתו שפלה" (תנחומא ויקהל ח). הקב"ה נתן את התורה בהר סיני, שהיה הנמוך בהרים, להורות שהיא מתקיימת בקרב ענוים.

התורה מעניקה חיים לאדם

אש - נמשלה התורה לאש, כפי שכתוב "כי נר מצווה ותורה אור" (משלי ו, כג). התורה מאירה לאדם את דרכו כאבוקה המאירה לאדם באפילה ומדריכה אותו באיזו דרך ללכת. חז"ל אומרים (מדרש תנחומא בראשית א, א) "התורה במה היתה כתובה? על גבי **אש לבנה באש שחורה**". משום שהתורה בעצמותה נותנת חיים והצלחה לאדם. אש לבנה מאירה מראה על הטוב וההצלחה. אולם מי שאינו לומד על מנת לעשות, התורה מתהפכת עליו לרעה, כפי שדרשו על הפסוק "וזאת התורה אשר שם משה" (דברים ד, מד) "זכה - נעשית לו סם חיים, לא זכה - נעשית לו סם מיתה" (יומא עב ע"ב).

וזו כוונת חז"ל [דברים רבא ד, ב] "הספר והסייף ירדו כרוכים מן השמים", כשאינם מקיימים את התורה הספר בעצמו הוא הסייף שמזיק לאדם. הקב"ה נתן את התורה באש, לרמוז שהאש יכולה להיות לטובה - להאיר, וחלילה גם לרעה - לחושך.

חיזוק באמונה בה'

מדבר - התורה ניתנה במדבר, מקום "מנוטרל" מכל השפעה של עמים אחרים, הרחק ממצרים העובדת עבודה זרה והרחק מכנען השקועה בטומאותיה, התורה מתקיימת רק במי שמתרחק מטומאה.

חז"ל אומרים: "רבי שמעון בן יוחאי אומר: לא ניתנה תורה לדרוש אלא לאוכלי מן" (מכילתא דרשב"י שמות פרק יג). במדבר היו בני ישראל אוכלי מן, לחם מן השמים, שאינם מבקשים מותרות, אלא רק כדי להחיות את נפשם. התורה מתקיימת במי שמוכן להסתפק רק בנצרך, ולא במותרות,

כדברי התנא באבות (ו, ד) "כך היא דרכה של תורה: פת במלח תאכל ומים במשורה תשתה ועל הארץ תישן".

גישה זו מחייבת כמובן חיזוק באמונה בה' ובטחון בו. להאמין שהקב"ה יספק את מזונו של ה"ממית עצמו" באהלה של תורה.

דומה הדבר, המשיל החפץ חיים, לילד שיצא בבוקר ללמוד בבית הספר ושכח לקחת עמו את שקית האוכל. האם יעלה על הדעת שאביו, שהבחין בדבר, לא יביא את האוכל לבית הספר? **כך, עלינו להאמין, נוהג הקב"ה כלפי מי שעוסק בתורה בכל כוחו.**

office@shaalti.co.il – **לתגובות**

להזמנת ההרצאה 'שבת חלום', בנייד – 052-9453811

הכותב: הרב חגי ולוסקי – מרצה ומחבר סדרת הספרים **תורתך שאלתי** על התורה, רב המכר **כי ישאלך** – על הגדה של פסח, **'מה שאלתך'** – על מגילת אסתר.